

فهرست

۱	پیش‌گفتار.....
۳	مقدمه.....
۷	آواشناسی.....
۹	واج‌شناسی کردی.....
۱۰	واکه‌ها.....
۱۵	هم‌خوان‌ها.....
۱۰	هم‌خوان چاکتایی.....
۱۷	نییم‌واکه‌ها.....
۱۸	تولید دوّمین‌ها.....
۲۲	هجا.....
۲۳	فرایندهای آوایی.....
۲۷	عناصر نوایی.....
۳۱	صرف.....
۳۳	تکوازه، واژه و گروه.....
۳۶	فعل.....
۳۹	تکوازه‌های مصدری.....
۴۰	افعال جعلی.....

- ۴۱ ریشه‌ی فعل
- ۴۳ شناسه‌های شخصی
- ۴۴ فعل کمکی
- ۴۴ فعل امری
- ۴۸ زمان حال
- ۴۸ حال ساده
- ۴۹ حال التزامی
- ۵۲ حال منفی
- ۵۴ حال التزامی منفی
- ۵۵ حال ملموس
- ۵۷ زمان گذشته
- ۵۷ گذشته‌ی ساده
- ۵۹ گذشته‌ی استمراری
- ۶۱ گذشته‌ی نقلی
- ۶۳ گذشته‌ی دور
- ۶۴ گذشته‌ی التزامی
- ۶۷ گذشته‌ی منفی
- ۶۷ تکواژ او/āw
- ۶۸ افعال لازم و متعدی
- ۶۹ فعل سببی

۶۹	فعل مجهول
۷۲	افعال تام و ربطی
۷۳	افعال کامل و ناقص
۷۴	بن فعل
۸۰	اسم
۸۰	اسم جامد و مشتق
۸۲	اسم ساده و مرکب
۸۲	اسم عام و خاص
۸۳	اسم مفرد و جمع
۸۵	اسم معرفه و نکره
۸۷	اسم ذات و معنی
۸۷	اسم صوت
۸۸	اسم مصغّر
۸۸	اسم مصدر و مصدر
۸۹	صفت
۸۹	صفت بیانی
۹۴	صفت اشاره
۹۵	صفت شمارشی
۹۶	صفت پرسشی
۹۶	صفت تعجیبی

- ۹۶ صفت مبهم
- ۹۸ قید
- ۹۸ قید مختص
- ۹۸ قید مشترک
- ۹۹ انواع قید از نظر معنی
- ۱۰۰ ضمیر
- ۱۰۱ ضمیر شخصی
- ۱۰۱ ضمیر متصل
- ۱۰۲ ضمیر مشترک
- ۱۰۲ ضمیر اشاره
- ۱۰۳ ضمیر پرسشی
- ۱۰۳ ضمیر تعجیبی
- ۱۰۳ ضمیر مبهم
- ۱۰۳ ضمیر شمارشی
- ۱۰۴ ضمیر ملکی
- ۱۰۴ حرف
- ۱۰۴ حرف ربط غیر همپایگی
- ۱۰۴ حرف عطف یا ربط همپایگی
- ۱۰۵ حرف اضافه

فهرست یازده

- حرف ندا ۱۰۵
- صوت ۱۰۶
- قاعده‌های زیر مقولهای واژگان ۱۰۷
- نحو ۱۱۳
- گروه‌ها ۱۱۵
- گروه اسمی ۱۱۸
- گروه صفتی ۱۲۱
- گروه حرف اضافه‌ای ۱۲۲
- گروه قیدی ۱۲۳
- گروه فعلی ۱۲۴
- ساختار جمله ۱۲۵
- وجه ۱۲۵
- پرسش ۱۲۸
- نفی ۱۲۹
- قید ۱۲۹
- نمود ۱۳۰
- تطابق شناسه و نهاد ۱۳۲
- ساختار جمله‌های ساده ۱۳۲
- جمله‌ی ساده ۱۳۴
- نهاد ۱۳۴

- گزاره..... ۱۳۵
- جمله‌های با فعل لازم..... ۱۳۵
- جمله‌های با فعل ربطی..... ۱۳۷
- جمله‌های با فعل متعدی..... ۱۴۰
- بدل..... ۱۴۸
- ساختار جمله‌های مرکب..... ۱۴۹
- جمله‌های مرکب هم‌پایه..... ۱۴۹
- جمله‌های مرکب ناهم‌پایه..... ۱۵۱
- جمله‌های شرطی..... ۱۵۱
- جمله‌های وابسته‌ی درونه‌ای..... ۱۵۲
- برگردان ابیات درون متن به فارسی..... ۱۵۶
- واژه‌نامه‌ی کردی به فارسی.....
- واژه‌نامه‌ی فارسی به کردی.....
- کتاب‌نامه‌ی نوع اول.....
- کتاب‌نامه‌ی نوع دوّم.....

پیشگفتار

تاکنون دستور‌هایی برای کردی شمالی و مرکزی نوشته شده است، انتشار دستور زبان کردی کرمانشاهی نوشته‌ی این‌جانب در سال ۱۳۸۸، نخستین گام در زمینه‌ی دستور کردی جنوبی محسوب می‌شود.

در این کتاب، دستور کردی کرمانشاهی مورد بررسی قرار گرفته است، هر چند بسیاری از قواعد آن در گویش‌های کلهری و سنجایی نیز صادق است. قواعد برگرفته از فارسی، با پیش‌زمینه‌ی آن‌که برای خوانندگان آشنا می‌باشد، توضیح چندانی داده نشده است.

هم از شیوه‌ی دستور‌نویسی سنتی – البته با رویکرد ساختی (بیشتر در بخش صرف) – و هم از نظریه‌ی گشتار – زایایی (بیشتر در بخش نحو) استفاده شده است. قواعد دستوری بنا بر مطالعات میدانی نگارنده (ضبط و تحلیل بیش از دوهزار ساعت مکالمه‌ی سخن‌گویان بومی کرمانشاه و بهره‌مندی از شش گویش‌ور – informant) و هم‌چنین تطابق با قواعد و نظریات زبان‌شناسی معتبر، ارایه گردیده است. البته کوشیده‌ام قواعد کتاب در جهت دقیق‌تر بیان کردن ویژگی‌های کردی

کرمانشاهی باشند و هر جا که لازم بوده، برخی از واژگان پیشین دستوری را بازتعریف کرده‌ام. در این کتاب سعی شده است که قواعد، خودمتناقض و یا ناقض قواعد دیگر نباشند.

وحید رنجبر چقاکبودی

کرمانشاه

تابستان ۱۳۹۱